SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1394

av Larry Söder (KD)

Ämbetsdräkt för domare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ämbetsdräkt för domare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige och Finland är de enda länderna i demokratiska rättsstater som inte har domardräkt i någon instans. I äldre tider bar domare i likhet med andra ämbetsmän en särskild ämbetsuniform, ett bruk som dog ut. Ett förslag om domardräkt som togs fram på 1950-talet avvisades av tongivande remissinstanser med hänvisning till att det skulle vara en påminnelse om en antidemokratiskt uniformerad tid i Europas då nära historia. Tiden var inte mogen.

Ämbetsdräkt för domare har ett stort signalvärde. Det ger en ökad värdighet åt förhandlingen samtidigt som det är en påminnelse för domaren och andra om ämbetet. Motsatt ger avsaknaden av ämbetsdräkt att det är vanliga tjänstemän som har den dömande rollen, men domarna är ämbetsmän satta att agera utifrån lagar och förordningar. De är administratörer av en funktion, satta att tolka landets lagar. De har sin legitimitet i kraft av sina befattningar och det bör tydliggöras som ett sätt att visa att den dömande makten är opersonlig.

Utvecklingen i svenska rättssalar väcker betänkligheter. Gängkriminella och andra har vid ett antal tillfällen uppträtt arrogant och hotfullt under pågående förhandlingar utan någon form av åtgärder eller påföljd. Såväl åklagare som polis och kriminalvård vittnar om en många gånger alltför stor tolerans från domstolens sida. Ett steg för att stävja detta är att införa ämbetsdräkt för domarna och understryka den auktoritet och respekt som ämbetet förtjänar.

I den kriminalpolitiska debatten lyfts Danmark ofta fram som ett gott exempel. Som svensk besökare slås man av disciplinen och ordningen i dansk domstol. När straffen tillkännages reser sig alla upp med domarna som är iklädda domardräkt. Något för Sverige att ta efter.

Larry Söder (KD)